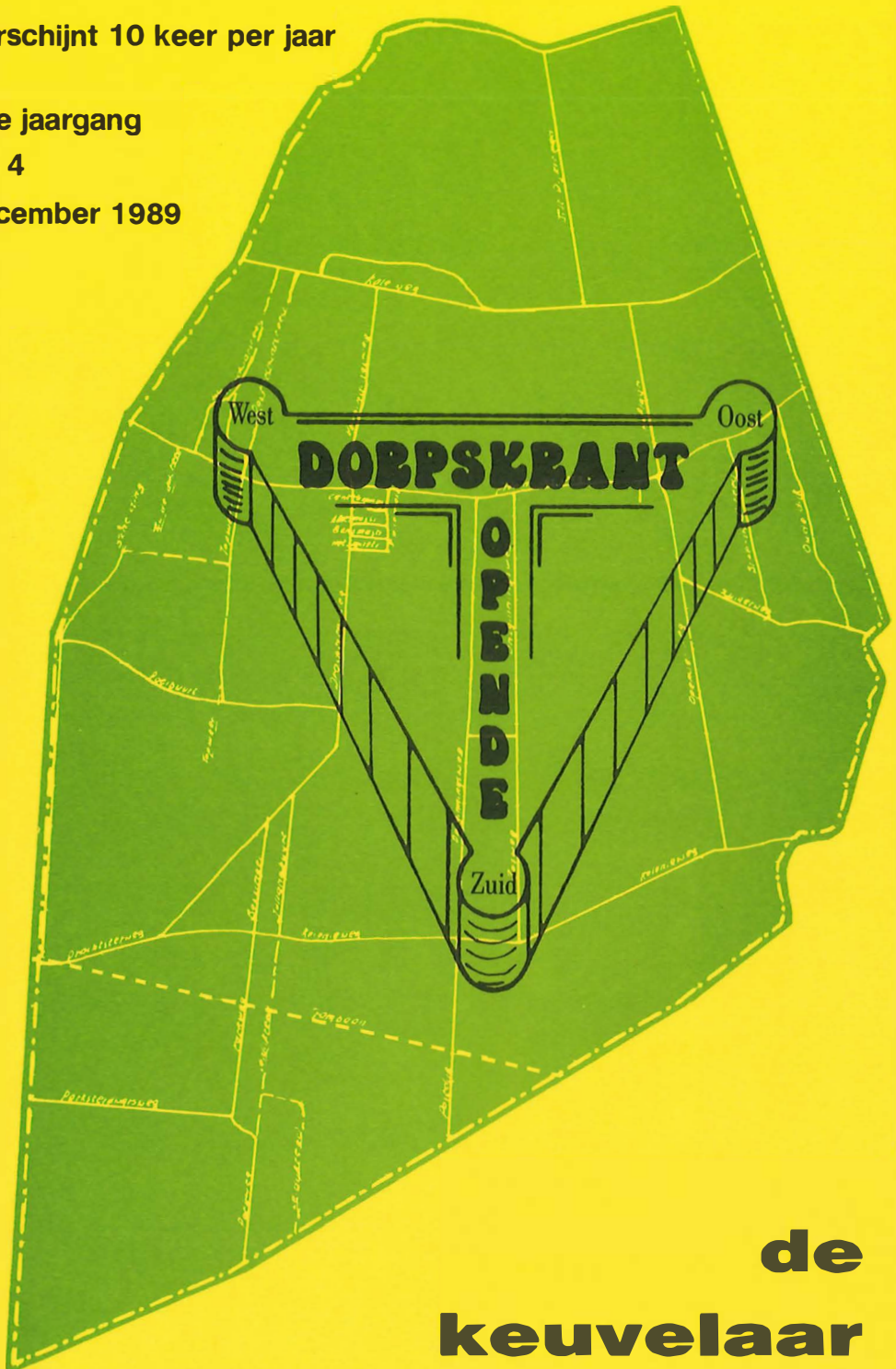

Verschijnt 10 keer per jaar

14e jaargang

nr. 4

december 1989

**de
keuvelaar**

autobedrijf

tel. 05946-59142

b.g.g. 58324

H A v.d. hoek en alting

openderweg 6-8, opende

gespecialiseerd
in mercedes

onderdelen: alle merken

diverse occasions

motorrevisie

banden, accu's, uitlaten
speciale prijzen

vakantiehuisjes etc. garages schuurtjes vakantiehuisjes paardeboxen garages schuurtjes
houtbouw
Terpstra
openderweg 1.
9865xd opende.
tel. 05946 - 59192/59471
vakantiehuisjes paardeboxen garages

UITGAVE VAN DE STICHTING DE KEUVELAAR
(opgericht door de Vereniging Plaatselijk Belang Opende)
Contact-adres: Anneke Top-Gerritsma, Provincialeweg 154,
Opende, telefoon 05946 - 59763

De redactie van De Keuvelaar

*wenst alle abonnees
en adverteerders
een gelukkig 1990!*

**van de
redactie**

De redactie vergadert weer op donderdag
11 januari a.s. om 20.00 uur bij Anneke
Top.

Kopy kunt u vóór 11 januari 1990 in-
leveren bij:

Anneke Top, Provincialeweg 154, 9865 AM
Opende, tel. 05946-59763.

**Plaatselijk
Belang**

5 mei 1945 • 5 mei 1990

Viering Bevrijdingsdag

Volgend jaar is het 45 jaar geleden dat Ne-
derland bevrijd werd.

Het bestuur van Plaatselijk Belang Opende
vindt dat deze gebeurtenis belangrijk ge-
noeg is om te proberen hier een feestdag
van te maken. In '80 hebben we deze dag

gevierd met een optocht van versierde wa-
gens. Deze dag zullen velen van u zich nog
herinneren als een geslaagde feestdag
voor jong en oud.

Door deze dag zijn er veel buurtverenigin-
gen ontstaan; deze bestaan dus straks ook
al 10 jaar, of langer.

De Vereniging Plaatselijk Belang heeft de-
ze buurtverenigingen uitgenodigd voor een
vergadering op 11 december 1989 om tot
het opzetten van een feestcommissie te ko-
men. Het idee om een feestdag te orga-
niseren is heel positief ontvangen en de
aanwezige verenigingen konden de ge-
dachte om iets te organiseren wel
onderschrijven.

Zodoende is er een feestcommissie ont-
staan uit leden van Plaatselijk Belang en al-
le aanwezige buurtverenigingen. Deze
commissie vergaderde weer op 14 decem-
ber. Besloten werd om een tent voor deze
dag te huren. Er werd een programma op-
gezet voor 5 mei 1990, waarvan u later wel
meer zult horen. In ieder geval zal het een
dagvullend programma worden. Voor de al-
lerkleinsten is er wat te doen en tot de oude-
ren toe kunnen we allemaal meedoen.

Er hangt natuurlijk ook een prijskaartje aan
al deze activiteiten en zodoende zullen we

**Kamperen in rust en ruimte,
aan 15 ha. surfwater.**

**Op de groene grens van
Groningen, Friesland en Drente.**

**Overdekt
verwarmd zwembad!**

Gezellige kantine voor uw
droppings, feesten en
partijen!

**Parkweg 2 • 9865 VP Opende
Tel. 05946 - 59555**

uw warme
bakker **J.A. IJKEMA**

**Provincialeweg 71
9865AC Opende
tel. 05946 - 59180**

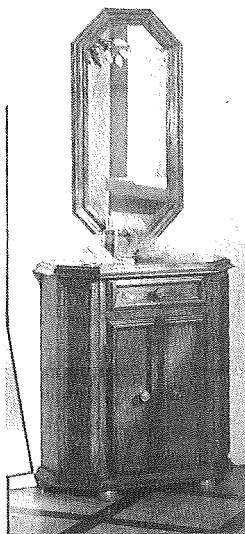
heeft voor u

1e week: Tompoucen v. 4,00 v. 2,98
2e week: Rijstevlaai v. 7,50 v. 5,95
3e week: Sneeuwster v. 6,95 v. 5,50
4e week: Hardbroodjes v. 0,40 v. 0,25

Wij wensen u een gelukkig nieuwjaar!

AANBIEDINGEN!

1 pers. GRENEN LEDIKANT 90x200
+ gratis rolbodem f 159,-
Komplete eethoek,
4 stoelen + tafel, wit f 549,-
Aanbouwwand, wit f 1698,-
Moderne 2+3 zits, div. stoffen,
lederlook of leer, vanaf f 895,-
Slaapkamer, wit:
ledikant 140x200, bovenbouw en
2 nachtkastjes, van f 795,- voor f 595,-
Slaapkamer blank:
ledikant 160x200 + 2 nachtkastjes f 945,-

IJTSMA's MEUBELHANDEL

Provincialeweg 56-58, Opende, telefoon 05946 - 59218

Vrijdags koopavond • Maandags gesloten

Komplete woninginrichting.
± 2000 m² showruimte.

ter zijner tijd ook weer een beroep op u al-
len moeten doen. Maar dat komt op een la-
ter tijdstip aan de orde. U krijgt later natuur-
lijk ook een volledig programma van alle
aktiviteiten die worden gehouden. Ook
zouden we nog graag vertegenwoordigers
uit de volgende buurten willen hebben:
Centrumweg, Bensmastraat, Drachtster-
weg, Sjallemastraat, Provincialeweg-west
en van de Provincialeweg-oost (vanaf
Opendeweg tot Kornhorn).
Voelt u er iets voor om de feestcommissie
bij te staan, bel dan naar de heer H. van
Schepen, tel. 59320.

H. Bekkema

Ook dit jaar zijn er door de Vereniging
Plaatselijk Belang Opende weer vele oude-
ren boven de 80 jaar en langdurig zieken
bezocht. In totaal hebben 66 personen
een banketletter.

Maand NOVEMBER

Geboren:

Marijke, d.v. R. Bosma en T. Veenstra,
Opende, 2 november; Erwin, z.v. A. Bethle-
hem en H. Stienstra, Opende, 14 novem-
ber; Maria Elizabeth, d.v. S. B. Hoekstra en
N. M. Verkaik, Opende, 24 november; Clara
Grietje, d.v. S. Borger en T. Gjaltema, Open-
de, 25 november; Francine, d.v. H. Elzinga
en E. H. Snip, Opende, 30 november.

Overleden:

Jannigje Dijkstra (86), gehuwd geweest
met Tjipke Westra, Opende, 8 november;
Harmina Berends (86), gehuwd geweest
met Anne Koop, Opende, 20 novem-
ber; Eltje Middel (97), gehuwd geweest met
Sietze Nikolaas, Opende, 26 november.

Gehuwd:

Lieuwe Jagersma (23) te Ureterp en
Gooitske van der Weij (22) te Opende.

Dorpsagenda

10 JANUARI 1990

Bejaardensoos: spelmiddag, Groene
Kruisgebouw, aanvang 14.00 uur.

24 JANUARI 1990

Bejaardensoos: dia's, Groene Kruisge-
bouw, aanvang 14.00.

9 FEBRUARI 1990

Uitvoering toneelvereniging „Tot Nut en
Vermaak”, Vrijzinnig Gebouw, aanvang
20.00 uur.

14 FEBRUARI 1990

Bejaardensoos: zanggroepje, Groene
Kruisgebouw, aanvang 14.00 uur.

27 FEBRUARI 1990

Bejaardensoos naar Kornhorn, Hörnhuus,
aanvang 14.30 uur.

17 MAART 1990

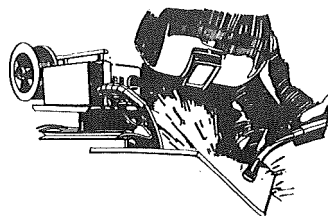
Bejaardensoos: gezellige middag met de
bejaarden uit Kornhorn, Vrijzinnig gebouw,
aanvang 14.00 uur.

28 MAART 1990

Bejaardensoos: spelmiddag, Groene
Kruisgebouw, aanvang 14.00 uur.

Las-reparatiebedrijf

Kees van Strien

- Licht constructiewerk
- Laswerk (A.P.K.)

Provincialeweg 149
9865 AE OPENDE
Tel. 05946 - 58259

Geen bonus- of winstdeling achteraf,
maar gewoon **nu** een

HOGERE RENTE

Voor Uw spaar- en depositogelden.

Voor de juiste tarieven kunt U bellen met
onze afdeling deposito's.

Tel. 05124 - 19 25

Een degelijk bankiershuis sinds 1909

Balanstotaal ruim
f 215.000.000,00

Spaar en Voorschotbank
Surhuisterveen

Torenplein 7, 9231 CG Surhuisterveen Tel. 05124 - 19 25

Het verleden in beeld....

Reisgezelschap Opende-Zuid ± 1946

Bovenste rij v.l.n.r.: accordeonist, Liekele van Duinen, Tieke van Duinen-Jakobs, Jan Dijk, Jan de Jong, Aafke Dijk-Elzinga, Alida de Jong-Sienema, Iebeltje Bijma-Bekkema, Aafke Steensma-Helmhout, Egbert Bijma, Wietse Steensma, Tolsje Pama-Brouwer, Haring Pama, Matje Eizinga-Bijma, Sijbbe Eizinga, Wietske Pool-Elzinga en Louw Pool.

Voorste rij v.l.n.r.: Jan Elzinga, Dieke Elzinga-Bergsma, Joost Wagenaar, Bordzer Eizinga, Sara Wagenaar-Elzinga, Trientje Eizinga-Booy, Ankje van der Veer-Bosma, Jacob Zuur, Onne van der Veer, Lutske Zuur-Frankes, Jantje van Duinen-Postema, Marten van Duinen.

Herinneringen van Hannes van de Smid

(40)

Telefoon is iets wat tegenwoordig aardig gemeengoed is geworden. Wil je iemand spreken, een boodschap afgeven of een vraag stellen aan deze of gene, dan pak je de telefoon en belt de betreffende persoon even op. In de dertiger jaren waren er in

Opende nog maar heel weinig telefoons. Degenen die zo'n toestel bezaten hadden een kastje aan de muur hangen met aan de linkerkant de hoorn en rechts een slinger waarmee je het kantoor kon oproepen. Nam je de hoorn van de haak en gaf je een

Bestel tijdig uw

***gourmet- of
fondueschotel!***

HEERLIJKE VLEESWAREN

NATUUR
Slagerij HELMUS
Kornhorn • Telefoon 05946 - 59917

Wij wensen u allen een gelukkig nieuwjaar!

herenmodes en maatkledingbedrijf

ERINGA

Provincialeweg 196. 9865TB Opende
tel. 05946 - 59090

Wij verhuren **17, 18 en 19 eeuwse kleding**
voor optochten, bruiloften

**Bruid en bruidegom
Paashaas, enz.**

Na 16.00 uur op afspraak.

slinger aan dat krukje, dan ging in het postkantoor een belletje. Even later maakte Jo Dalmolen verbinding en je gaf op welk nummer in welke plaats je wilde hebben. Dan hing je de hoorn weer op de haak en wachtte tot de bel ging. Dat kon soms wel een flink aantal minuten duren, want zo'n verbinding kwam vaak via een heel aantal centrales tot stand. Omdat er nog zo weinig telefoons waren deed Jo Dalmolen de telefoon gewoon tussen het andere werk door. Toen dat later te druk werd, heeft Ybeltje Kloosterman de telefoon een aantal jaren bediend. Tenslotte kon je door een kies-schijf het gewenste nummer zelf automatisch oproepen. Tegenwoordig is op vele plaatsen de kiesschijf ook al weer vervangen door een toetsenbord, waardoor het kiezen nog veel sneller gaat. In de dertiger jaren ging het telefoneren via een luchtleidingennet. Evenals de electriciteitsvoorziening overall palen langs de wegen nodig had, zo was er ook een bovengronds telefoonnet. De palen voor de telefoon waren niet zo hoog als die voor de electriciteit en je kon er ook wel inklimmen, want er zaten niet van die scherpe ijzeren punten omheen. De spanning was ook niet zo gevaarlijk. Nog goed herinner ik me, dat er vanaf het postkantoor in westelijke richting op zeker moment een kabel lag tot aan het huis waar in die jaren Jan Mellema woonde, later Dirk Hofman en tegenwoordig Cornelis Eilander Ozn.

Daar begon een sloot en net daarvoor stond zo'n dubbele paal waaraan een houten kastje waarin de grondkabel verdween. Uit dat kastje gingen verbindingen naar boven in de paal waar het luchtnet begon; twee draden voor elke abonnee. Als we 's winters naar school liepen, dan kon het in die telefoonpalen zo lekker brommen. We dachten dan dat er op zo'n moment iemand aan het telefoneren was.

Telefoneren was zoiets bijzonders, dat ik dat wel eens leuk vond om te doen. Soms ging ik wel eens op de fiets naar familie in Roden. Als ik daar dan arriveerde, dan ging ik bij een oom die telefoon had even naar Tjeerd Broersma bellen (Opende, nummer 4!), om te zeggen dat ik "goed was overgekomen". Mijn moeder kwam wel even in de winkel en kreeg de boodschap door. Soms ook kwam een van de meisjes van Broers-

ma gauw even over de straat om het thuis te vertellen dat ik gebeld had. Ik herinner me nog goed hoe mijn oom voor mij dat nummer aanvroeg en toen even bleef wachten tot de verbinding er was. Eén van die keren moest hij heel erg lachen. Ik riep namelijk nogal hard in de telefoon; bang als ik was dat ze me in Opende niet zouden horen. Hij heeft me toen uitgelegd dat het helemaal niet nodig was om zo hard te schreeuwen. Hij kon me nog meer vertellen; Opende lag een heel eind van Roden vandaan en ik kon het maar amper geloven.

Wanneer er een dokter moest komen, dan kon je een boodschap afgeven in een winkel of zo. Voor dokter Verster uit Grootegast moest je dat doen in de winkel van Jan's Aukje (Postmus), nu het woonhuis van Henk Hamstra Ezn. Tot 1936 hadden wij thuis dokter Folkerts uit Surhuisterveen. Daarvoor moest je de boodschappen afgeven bij café Venema of bij Sjoerd van der Heide; dat weet ik niet meer precies. Zo hadden wij dokter Folkerts ook een keer uitgenodigd. Mijn zus Mannie en ik hadden al een poosje last van een rotte kies. Wel al steeds met een watje jenever of eau de cologne er in maar het was steeds weer mui-zen, vooral 's avonds en 's nachts als mijn ouders ook wel wilden slapen. Aldus een berichtje naar de dokter.

We zaten samen in de achterkamer toen hij aan de oostkant van het huis voor de ramen langs liep. Ik vertrouwde de zaak niet en kroop in de kast die tussen de beide bedsteden zat. Ze zullen er wel om gelachen hebben en Mannie was het eerst aan de beurt. De operatie werd verricht in mijn vader's kraakstoel. Ik heb Mannie niet horen schreeuwen, die heeft namelijk geen krik gegeven. Aangezien ik op een schreeuw zat te wachten die niet kwam schrok ik geweldig toen Mannie plotseling de deur van de kast met een zwaai opengooide en riep: "Kiek dokter, doar zit er".

Even later was de kies er uit. Van die trekke-rij kan ik me niks herinneren, alleen het moment dat de deur openvloog en dat ik verra-den werd. Enfin, ik probeer mezelf nu maar te troosten met de gedachte, dat ze beter de deur voor je kunnen openen dat je de kast uit moet, dan dat ze de deur voor je open doen omdat je "de-kast-in" moet. Of niet soms?

Hannes.

St. Nicolaasfeest in 'De Stjelp'

Op woensdag 29 november kwam Sint naar Opende en bracht weer een bezoek aan 'De Stjelp'.

Om half twee ging Sint, vanaf café Sportzicht met paard en wagen een rondtocht door Opende maken. Even na tweeën kwam Sint aan bij de Stjelp, dit tot grote vreugde van de kinderen. Sint werd begroet door vrolijke muziek van 'Uit Vriend-

schap', en gezang van de kinderen. Sint en Piet werden binnen verwelkomd door Alberta. Ook binnen werden er nog liedjes voor de Sint gezongen, en wie een leuke tekening voor de Sint had, mocht deze aan hem geven. Enkele kinderen werden bij Sint geroepen, om iets over zichzelf te vertellen. Toen de Sint weer vertrok, werd er door de Pieten nog flink gestrooid met pepernoten. Na het vertrek werden er 5 leuke tekenfilms gedraaid, waar erg om gelachen werd. Na afloop was er voor ± alle 130 kinderen een kadootje. Deze middag was een groot succes.

"De Stjelp"

Cursus bloemschikken

Op 15 februari gaat er weer een cursus bloemschikken van start. De cursus bestaat ditmaal uit 5 lessen van anderhalf uur.

Er wordt 1x in de twee weken op de donderdagmiddag les gegeven, en begint dan om 13.30 uur. De kosten bedragen voor 5 lessen f 30,-, dit is inclusief de koffie. Graag opgeven voor 19 januari, bij De Stjelp, 59137.

Cursus haarknippen/verzorging

De cursus haarknippen van januari is vol, maar omdat er zoveel belangstelling voor is gaat er op 21 maart weer een cursus van start. Deze keer bestaat de cursus uit 8 lessen van 1½ uur, en wordt gegeven op de woensdagavond. Er wordt aandacht besteed aan modelknippen, blonderen, permanenten e.d. De kosten bedragen voor 8 lessen f 60,-. Opgeven voor 31 januari bij De Stjelp, 59137.

De medewerkers en het Bestuur van De Stjelp wensen iedereen een gelukkig 1990.

Rijkspolitie Opende

Politiepost Opende binnenkort dicht

Na een periode van ongeveer 8 jaar gaat binnenkort het rayonbureau van politie te Opende, welke gelegen is aan de Drachtsterweg nr. 14, definitief dicht. Wanneer dit precies gebeurt, is nog niet helemaal zeker. Het is de bedoeling, dat vanaf 1 januari 1990 alle politietaken vanuit het hoofdbureau te Grootegast gecoördineerd zullen worden.

Welke veranderingen brengt zoiets voor de inwoners van Opende met zich mee? Volgens rayonhoofd Beukema uit Opende zeer weinig. Er is een tijd geweest, dat er in het bureau op bepaalde uren spreekuur was, maar daar is vanuit de bevolking van Opende weinig tot geengebruik van gemaakt. „Als de mensen problemen hebben, diefstal, inbraak of dergelijke, dan bellen zemeestal het hoofdbureau te Grootegast met het verzoek of we even langs willen komen”, aldus rayonhoofd Beukema.

Nu wordt het bureau nog af en toe bezet, meestal voor administratieve doeleinden. Maar door de automatisering moeten de gegevens uit Grootegast via de computer komen, zodat het bureau meer onbezet dan bezet is. Dit houdt in, dat één en ander te duur wordt. Dat geld kan beter op een andere manier worden besteed.

Het bureau is eigendom van de gemeente en wordt door de politie gehuurd. Maar ook al gaat het bureau dicht, de politie blijft en hoopt dezelfde service tegenover de burgers te kunnen blijven uitoefenen.

In het rayon Opende hebben, naast rayonhoofd Beukema de volgende agenten dienst: de heren Alkema, Groevenstein en Hylkema. Bij de meeste inwoners van Opende is de heer Hylkema waarschijnlijk het meest bekend. Die is n.l. geboren en getogen in Opende-Zuid. Het is de bedoeling, dat per dorp één à twee mensen op straat ingezet kunnen worden.

Georg

Toneelvereniging „Tot Nut en Vermaak”

’t Is maar tijdelijk . . .

Het recept:

- een groep enthousiaste mensen
- een flinke dosis doorzettingsvermogen
- een goede kennis der dialecten
- een accommodatie voor repetities
- een goede regisseur

Voor de garnering:

- een vlotte behandeling
- een verloting
- een muzikale omlijsting

Alle bovenstaande ingrediënten zaten erin op zaterdagavond 25 november j.l. De avond, waarop de toneelvereniging „Tot Nut en Vermaak” uit Opende haar première gaf van het stuk „’t Is maar tijdelijk . . .”

De vele aanwezigen werden getraakteerd op een smakelijk en goed gespeeld stuk toneel. Een gezin, bestaande uit moeder en zoon, staan in het verhaal centraal. Ze hebben al het één en ander meegemaakt en dan ontstaat er, door een gebeurtenis, een situatie die sterk vergelijkbaar is met iets dat het gezin zelf jaren geleden overkwam. De twee slachtoffers, „geholpen” door ieders eigen religieus leider, zorgen samen voor het in stand houden van herinneringen aan hulp en oplossing, destijds geboden aan het gezin.

Dit geeft spanning en sensatie. Ook het buurgezin draagt hierin haar steentje bij. Een idee voor een gezellig en cultureel avondje-uit misschien? In dat geval tot slot nog een advies: Kies geen stoel op de voorste rij; u bent gewaarschuwd!!!

’t Is maar tijdelijk . . . , de moeite waard!

Een „criticus”

De toneelvereniging „Tot Nut en Vermaak” geeft nogmaals een uitvoering van bovenstaand toneelstuk op 9 februari in het Vrijzinnig Gebouw. We beginnen om 20.00 uur.

TIMMER- EN AANNEMINGSBEDRIJF

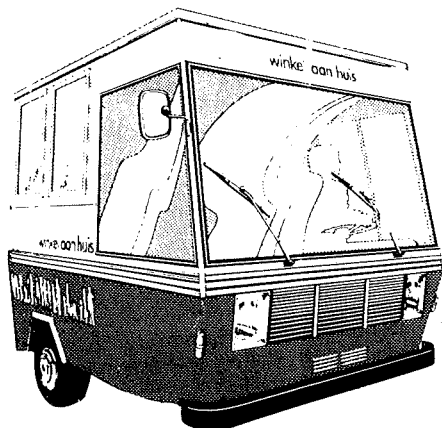

BEKKEMA

Voor nieuw- en verbouw
Nieuwe kozijnen
Klusjes e.d.
Dakreparaties met 5 jaar garantie
Levering materialen
Inbraakpreventie

*Voor de grote
of de kleine klus
Bekkema dus*

Provincialeweg 15
9865 AA Opende
Tel. 05946 - 59293

H.KOOP:
uw thuiswinkel
voor

melk en melkprodukten
dagelijkse levensmiddelen
verse groenten en fruit
vers brood en banket**

kwaliteit in uw straatje

*
*
*
*

service van deur tot deur ...

uit de Raad geklapt

De raadsvergadering van 12 december was de laatste waar de gemeenteraad nog besluiten kon nemen voor de gemeente Grootegast in de oude vorm. Na 1 januari 1990 moesten de gemeenten Oldekerk en Grootegast samen verder gaan.

Er zijn verschillende zaken voor Opende aan de orde geweest. Het vaststellen bestemmingsplan 'Westerkluft 2'. Het plan heeft een maand ter inzage gelegen; hier zijn geen bezwaren tegen ingediend. De heer Gjaltema (P.v.d.A.) was blij met het voorstel en er is belangstelling om woningen te bouwen; nu kan de nieuwbouw in Opende doorgaan. Wethouder S. Helmholt (C.D.A.) antwoordde: „Voor premie-koopwoningen is belangstelling. We hopen dat er in 1990 gebouwd kan worden”. De raad ging akkoord met dit voorstel.

Het jaarprogramma welzijnsactiviteiten 1990 waarin diverse subsidie-aanvragen van stichtingen of verenigingen behandeld worden, moest vastgesteld worden. „De Stjelp” had voor 1990 f 18.695,- subsidie gevraagd. Voor activiteiten f 2.300,- en een bijdrage van f 16.400,- voor huisvesting en personeelskosten. In principe was B en W van mening geen subsidie te verlenen. Maar in overleg van wethouder Zuiderveld (P.v.d.A.) met vertegenwoordigers van „De Stjelp” is overeengekomen, dat voor activiteiten en de kosten daarvoor een vergoeding toe te kennen ter hoogte van f 7.500,- voor 1989 en f 7.500,- voor 1990. Alleen de P.v.d.A. stemde tegen; C.D.A., G.P.V. en V.V.D. stemden voor.

Voor aanleg van het fietspad langs de Scheiding moet door de gemeente verschillende stukken grond aangekocht worden. B. en W. moeten daarvoor toestemming vragen aan de raad. Na de opmerking van de heer Gjaltema dat dit jarenlang zijn stokpaardje geweest was, een fietspad langs de Scheiding en Provincialeweg, wenste hij dat deze zo snel mogelijk en gelijktijdig klaar zouden zijn. De raad ging hiermee akkoord.

Dit was de laatste raadsvergadering voor

de heren R. Swieringa en A. Gjaltema, waar zij als raadslid uit Opende nog inspraak hadden. De heer Swieringa heeft 7½ jaar voor het C.D.A. in de raad gezeten. Voor de komende periode heeft hij zich wegens drukte in zijn bedrijf niet meer beschikbaar gesteld. Voor de heer Gjaltema zijn bij de verkiezingen 198 stemmen uitgebracht. Dit waren er 12 te kort om met voorkeur gekozen te worden. Hij had zich weer beschikbaar gesteld om mede voor Opende de belangen in de raad van Grootegast te behartigen. De heer Gjaltema heeft 11½ jaar in de raad gezeten. Acht jaar voor Gemeentebelangen en 3½ jaar voor de P.v.d.A.

In Opende zijn voor de gemeenteraadsverkiezingen 988 stemmen uitgebracht. Dit is een opkomst van 60%. Toch wel teleurstellend. Het gemiddelde in de gemeente Grootegast was 66%. Het enige raadslid uit Opende is mevrouw Van der Tuin (C.D.A.), die op een kiesbare plaats stond. 180 voorkeurstemmen kreeg zij. De schrijver dezer wenst mevrouw Van der Tuin veel succes toe in de komende raadsperiode.

W.v.B.

C.P.B. Opende

De CPB afdeling Opende vergaderde op 28 november, samen met de CBTB en de CPB uit Kornhorn in "Pro Deo". De presidente L. v.d. Tuin-Kuipers opende de vergadering, door een ieder van harte welkom te heten. Ze liet zingen lied 463 vers 1 en 2 en ging voor in gebed. Uit de bijbel werd gelezen Lucas 12 vers 13 tot 21. Hierop volgde meditatie. Na enkele mededelingen was er pauze. Naar aanleiding van een schrijven van 'Majoor Bosshardt' om koffie bonen mee te nemen voor Roemenië, hadden velen gehoor gegeven. Na de pauze kreeg de familie Janac uit Opende het woord. Over de Derde Wereld, ze hadden spullen uit Sri Lanka. De opbrengst was voor een projekt. Er werden dia's vertoond. Ook waren ze bezig met adoptie kinderen. Toen het bijna 10 uur was bedankte de presidente de familie Janac en overhandigde hen een enveloppe met inhoud, en een bosje bloemen. We zongen nog lied 118 vers 1 en 2. De presidente eindigde met een advents gedicht en wenste een ieder wel thuis.

Ijsbaanvereniging "Kaatspoel" Opende

Begin december was het dan eindelijk weer eens zover, dat we konden schaatsen in Opende. Op 21 november was de pomp aangezet. Het land was kurkdroog, het was dus afwachten hoelang we zouden moeten pompen. Negen dagen later op 30 november wisten we het; er stond voldoende water op het land, er was geen grassprietje meer te zien. Ondertussen vroomde het al behoorlijk. Zaterdag 2 december was het ijs voldoende sterk, al kraakte het nog verwaarloosbaar. Dit nieuws was snel bekend in het dorp zodat het die middag al gezellig druk was op de baan. Het bestuur was druk in de weer met het aanslepen van een keet en alle toebehoren.

Ook werd er een stuk van de baan afgesloten, vooral het gedeelte bij de pomp, omdat daar het ijs niet sterk genoeg was. Omdat er hier en daar gaten in het ijs kwamen (t.g.v. luchtbellen onder het ijs) is besloten dat er 's avonds niet geschaatst kon worden, geen verlichting dus. Zondag 3 december was het vrij schaatsen voor iedereen. Een traditie die in ere gehouden zal worden. Er was veel belangstelling, ook uit andere dorpen in de omtrek. Maandag begon het al weer te dooien, toch is er die dag nog geschaatst. Ook 's avonds, m.b.v. een paar bouwlampen kon toch een behoorlijk deel van de baan voldoende verlicht worden. Dit was voorlopig de laatste dag voor de ijspret. We hopen natuurlijk dat we nog meer vorstperiodes krijgen, liefst ook wat langer. We hadden een wat haastige start, maar we kunnen ons nu voldoende voorbereiden om de volgende keer nog beter beslagen ten ijs te kunnen komen.

Indien er nog mensen lid willen worden van onze vereniging, kunt U contact opnemen met onze secretaris Bram Snip, tel. 58323.

Bent u al lid maar heeft u onverhoopt nog geen kaart ontvangen, neem dan ook even contact op.

Namens het bestuur,
E. J. v.d. Harst

Ledenvergadering ijsbaanvereniging "Kaatspoel"

Op vrijdagavond 24 november j.l. hield de ijsbaanvereniging "Kaatspoel" haar jaarlijkse ledenvergadering, ditmaal in "Het Creshonk". Om ± 8 uur opende de voorzitter de vergadering met een ieder welkom te heten. Er waren 15 personen aanwezig, waaronder het bestuur. Uit het jaarverslag bleek, dat het bestuur het afgelopen jaar bepaald niet stilgezeten had. Zo is er vorig jaar december een inzamelingsactie gehouden voor aanschaf van een pomp om de ijsbaan ten alle tijden onder water te kunnen zetten. Dat die actie geslaagd was, bleek wel uit het eindcijfer. Er was bijna f 7000,- opgehaald. Op 20-12-'88 is door het boorbedrijf Hörmann uit IJsselmuiden een buis in de grond geboord tot een diepte van 75 meter. Tussen kerst en nieuwjaar 1988 is er een pompkelder gemetseld. Op 4 januari 1989 heeft pompbedrijf Remon uit Opende twee pompen geplaatst. Een kleine pomp voor het aanzuigen van water om de grote pomp met een capaciteit van 75 m³/uur te kunnen starten.

Tijdens de mededelingen bleek, dat Joldert Elzinga met de donateurskaarten op stap geweest was. Afgezien van een paar die niet thuis waren, heeft hij ze allemaal binnen. Bent u nog geen lid, maar wilt u dat wel graag worden, dan kan dat. U kunt zich opgeven bij J. Elzinga, Hoge Kamp 6, tel. 59266 of bij één van de andere bestuursleden. De kas werd ditmaal nagezien door de heren A. Buwalda en J.A. Ykema, die alles in orde bevonden. Voor dhr. A. Buwalda, die aftredend was als kascommissielid, werd gekozen mevr. J. Koops-Dijk. Daarna volgde het punt bestuursverkiezing. Aftredende bestuursleden waren de heren Jan v.d. Wal en Aaltsen Witteveen, die door de voorzitter bedankt werden voor hun inzet en overhandigde hen een kadobon. Als nieuwe bestuursleden werden gekozen de heren Teun van Beelen en Meine de Haan, die de benoeming aanvaardden.

Verder werd besloten dat, als verenigingen wedstrijden willen organiseren op de ijsbaan, ze dit moeten aanvragen bij het be-

stuur. Als kontaktpersoon werd gekozen Joldert Elzinga, Hoge Kamp 6, tel. 59266. Verder deelde de voorzitter mee, dat de pomp op 21 november j.l. is aangezet. De geluidsapparatuur is nog goed te gebruiken, zodat die nog wel enige jaren mee kan. Blijft over de verlichting. Dit jaar zal getracht worden d.m.v. een noodverlichting de baan ook 's avonds open te stellen. In de toekomst zal getracht worden om ook daar een goede voorziening voor te treffen. Na nog een hapje en een drankje sloot de voorzitter de vergadering door een ieder wel thuis en voor deze winter veel ijsplezier toe te wensen. Eén en ander natuurlijk IJs en Wederdienende.

Georg.

De jaarlijkse uitvoering van de gymnastiekvereniging D.A.V.O. was een groot succes.

De publieke belangstelling was groot. Iedereen heeft dan ook kunnen genieten van show, muziek en vooral gymnastiek. Het bestuur wil dan ook iedereen hartelijk danken voor zijn of haar medewerking voor het slagen van deze avond. Verder wensen wij iedereen een voorspoedig 1990.

Het Bestuur.

25 Jaar trouwe dienst

Dit jaar is het 25 jaar geleden, dat Jan Wassenaar, wonende Scheiding nr. 4 alhier, bij Dalstra's touringcarbedrijf in dienst trad. Jan is daar begonnen als manusje van alles en in de loop der jaren all-round touringcar chauffeur geworden met vele meerdaagse vakantie-reizen naar het buitenland. Jan Wassenaar ging na de lagere school als boerenhulp aan het werk, want Jan had een hekel aan leren. Toen hij 18 jaar geworden was heeft hij het rijbewijs B-E gehaald en

niet lang daarna het rijbewijs voor vrachtauto's en bussen. Toen Jan dan ook op 22-jarige leeftijd de kans kreeg om bij Dalstra's touringcar bedrijf in dienst te komen, nam hij deze met beide handen aan. Eerst werd Jan manusje van alles, maar al gauw werd hij ingezet als taxi-chauffeur en toen Jan zijn EHBO-diploma gehaald had, werd hij ook als ambulance-chauffeur ingezet. Al gauw reed Jan ook op de bussen.

Zijn eerste rit kan de heer Wassenaar zich nog goed herinneren. Dat was met arbeiders naar de Bamshoeve te Leek. De eerste jaren als buschauffeur reed Jan alleen in Nederland. Nu rijdt hij door heel Europa. Vele ritten gaan o.a. naar Duitsland, de DDR, Oostenrijk, Tsjechoslowakije en Joegoslavië. De langste rit die hij gemaakt heeft, was 32 dagen met een Amerikaans gezelschap dwars door Europa. Maar normaal heeft hij 10 à 15 daagse vakantie-reizen, welke hij ook het liefste doet. "Je beleeft altijd wel iets moois en je hebt een goed persoonlijk contact met de mensen op zulke reizen", aldus Jan Wassenaar. Zo beleefde Jan in het hotel waar ze eens overnachtten, het volgende: Terwijl iedereen van het gezelschap al naar bed was, en Jan ook maar onder de wol gekropen was, werd er op zijn deur geklopt. Er stond een oud vrouwtje van zijn reisgezelschap. Ze was al een uur bezig geweest, maar kon de opening van de slaapzak niet vinden. Jan is toen maar even meegegaan en toen bleek

Aan- en verkoop onroerend goed

**Hypotheeken Postbank C.V.B.,
Bouwfonds Ned. Gemeenten**

(gunstige voorwaarden)

Persoonlijke leningen
(konkurrerend)

Bankzaken
(eventueel service aan huis)

Alle verzekeringen

W. VAN DER MEULEN

**Drachtsterweg 43, Opende
Telefoon 05946 - 59564**

(ook een middenstander uit eigen dorp!)

Voor al uw:

**RAMEN
DEUREN
KOZIJNEN**

naar:

**Timmerbedrijf
M. v.d. Hoek**

Tevens ruime keuze in
**WAND- en VLOERTEGELS en
SIERPLEISTERS.**

Scheiding 5, tel. 59849

REMON b.v.

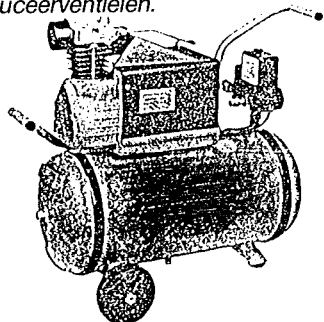
Tel. 05946-58317/58399

AANBIEDING COMPRESSOREN:

* 215 liter per minuut
50 liter tank
per stuk f 425,-

* 260 liter per minuut
100 liter tank
per stuk f 775,-

*Al deze compressoren zijn voorzien van
reduceerventielen.*

**Voor al uw
vervoer**

Speciaal

**KIPPERTRANSPORT
AFZETCONTAINERS**

J. Bronsema

Internat. transport

**Provincialeweg 36 - OPENDE
Tel. 05946 - 58277**

dat het niet een slaapzak maar een dekbed was. Maar Jan beleefde ook minder mooie dingen. Zo stond hij eens met een reisgezelschap voor de Tsjechische grens toen bleek dat zijn pasfoto's niet goed meer waren. Jan moest met een taxi terug naar Duitsland om nieuwe pasfoto's te laten maken.

Al met al een oponthoud van 2 uur. Op vrijdag 8 december j.l. was het een feestdag voor de familie Wassenaar. 's Middags werden Jan en Dinie met de kinderen opgehaald door een stoet van 8 bussen, die richting "De Dikke Draai" in Surhuisterveen ging, alwaar ze verwelkomd werden door de fam. Dalstra senior en junior. Eerst volgde er een borreluurtje, waarna ze een diner aangeboden kregen door de fa. Dalstra. Na het diner volgde er nog een receptie met collega's en oud-collega's. Tevens werd Jan een gouden horloge met inscriptie aangeboden. Om ± 11 uur werd het gezin Wassenaar met de bus weer veilig thuis gebracht en was ook deze mooie dag weer ten einde. Jan, ook namens de redactie van De Keuvelaar nog van harte gefeliciteerd.

Georg.

Wijziging afhalen medicijnen in Opende

Zoals u wellicht hebt vernomen houdt dokter Smits m.i.v. 1 januari 1990 geen spreekuur meer in Opende. Dit heeft voor de apotheek enkele gevolgen. Vanaf 1 januari kunt u medicijnen afhalen bij mevr. Weening, Drachtsterweg 108.

Afhalen:

maandag t/m vrijdag van 12.00-12.20 uur en van 18.15-18.45 uur.

Herhalingen:

Lege potjes kunt u hier dagelijks inleveren (er hangt een kastje). Om 18.00 uur 's avonds wordt het kastje geleegd. De medicijnen kunt u de **volgende avond** afhalen. Lege potjes die op vrijdag in het kastje worden gezet kunnen op maandagavond worden afgehaald. (**Houdt u hier rekening mee!**).

We hopen dat we u voldoende hebben ingelicht. Mochten er nog vragen zijn, dan kunt u altijd contact opnemen met de apotheek in Grootegast. (tel. 05946-12126).

Ook rokers vinden meerroken schadelijk!

Uitslag roken-enquête Jaarbeurs 1989

Op de jaarbeurs in Groningen, eind augustus/begin september zijn 500 bezoekers ondervraagd naar de sociale aspecten van roken. Dit gebeurde bij de stand van de Gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) Groningen Goorecht plus en de Basisgezondheidsdienst West- en Noord-Groningen. Dit onderzoek werd verricht in het kader van de komende rookverboden in openbare gebouwen per 1 januari 1990. Wij geven u enkele uitkomsten van dit onderzoek onder de Groninger bevolking. Een grote meerderheid (92%) gaf aan het eens te zijn met de stelling dat roken in kantine en koffieruimten de gezondheid schaadt van anderen. Hierbij is een verschil gevonden tussen rokers en niet-rokers:

Roken in kantine en koffieruimten schaadt de gezondheid van anderen:

Rokers	87% mee eens
Ex-rokers	95% mee eens
Nooit gerookt	96% mee eens

Tevens vinden de meeste mensen (77%) het instellen van een rookverbod in gemeenschappelijke ruimten een goede zaak. Een ruime meerderheid is dus voor een rookverbod. Uit de ondervinding van de antwoorden onder de rokers, ex-rokers en niet-rokers blijken duidelijke verschillen te bestaan:

Er dient een rookverbod te komen in gemeenschappelijke ruimten:

Rokers	58% mee eens
Ex-rokers	83% mee eens
Nooit gerookt	89% mee eens

De antwoorden van de rokers zijn wat tegenstrijdig. Ze zijn overtuigd van de schadelijkheid, maar toch ziet daarvan zo'n 30% het verbod in openbare ruimten niet zitten.

Aangezien de overgrote meerderheid overtuigd is van de schadelijkheid van het meerroken zijn geen grote problemen te verwachten bij de invoering van het rookverbod in openbare ruimtes per 1 januari 1990.

Nog steeds is een kleine groep niet bekend met de gevolgen van het 'passieve' roken. Hierom zal aandacht moeten worden besteed aan de voorlichting.

Naast de voorlichting zal ook rekening gehouden moeten worden met de wensen van de verschillende partijen. Bijvoorbeeld door het aanwijzen van ruimten waar nog wel gerookt mag worden.

In openbare ruimten kan dan weer opgelucht geademd worden.

Nadere informatie kunt u krijgen bij: mev. H. Bazuin, medewerkster voorlichting GGD Groningen Goorecht plus of

mev. Poletiek, GVO-funktionaris

Postbus 584

9700 AN Groningen

telefoon 050-672505

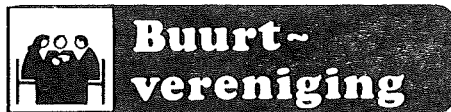
of

BaGD W/N Groningen

Postbus 107

9780 AC Bedum

telefoon 05900-12120

"Topbuurt"

17 November j.l. vond in het Cres-Honk met leden van de buurtvereniging Topbuurt een spelletjesavond plaats.

Er werd een klaverjas- en een sjoelcompetitie gehouden met natuurlijk daaraan verbonden een prijs; de winnaars kregen een slagroomtaart en zij die de poedelprijs hadden, een cake. Het was een gezellige avond met een goede sfeer en de meesten vinden een dergelijke spelletjesavond voor herhaling vatbaar. Tot horens van het bestuur van "Topbuurt".

Vriendelijke groet,
Marianne Post.

Kerken

Toren Gereformeerde kerk opgeknapt

Enige tijd geleden liep de toren van de Gereformeerde kerk stormschade op. Zo was er aan de zuidkant een deel van de leien afgewaaid, maar ook aan de andere zijden

waren verschillende leien weg. Reden om daar iets aan te doen. Op woensdag 6 december j.l. werd hieraan begonnen door timmer- en aannemingsbedrijf Bekkema alhier in samenwerking met kraanverhuurbedrijf BKF uit Drachten, die om ± 8 uur aanwezig was. Aan de kraan kwam een werk-kooi te hangen met een capaciteit van 3 personen en een totaal gewicht van 600 kg, waarin Bekkema met één van zijn medewerkers plaats namen en naar de toren werden gehezen.

Voor al uw
tegels, sierpleisters en sanitair

naar

GROOTHANDEL & TEGELZETBEDRIJF
L. VAN DEKKEN

Munnikestraat 4, Surhuisterveen, tel. 05124 - 2703

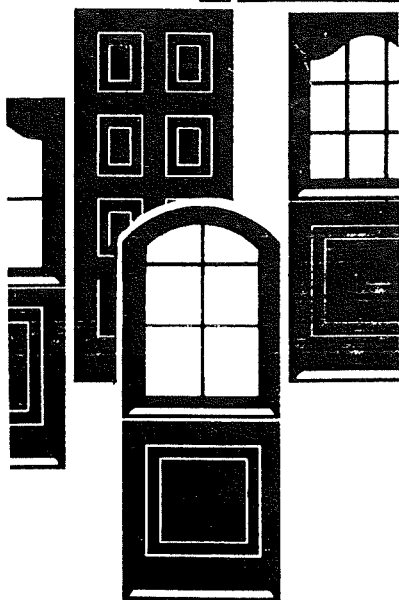
Verder specialisatie in:
MARMER, KEUKENS, VOOR- en INZETHAARDEN
en HARD NATUURSTEEN!

Wij wensen u allen een gelukkig 1990 toe!

GEBR. KOOP

TIMMERBEDRIJF

Prov.weg 95 • OPENDE
Tel. 05946-59980, b.g.g. 58352

***Wij houden ons
aanbevolen voor
elke klus in en
rondom het huis.***

Tevens maken wij voor u kozijnen, deuren, trappen,
etc., in elke maat of model, tegen zeer scherpe
prijzen.

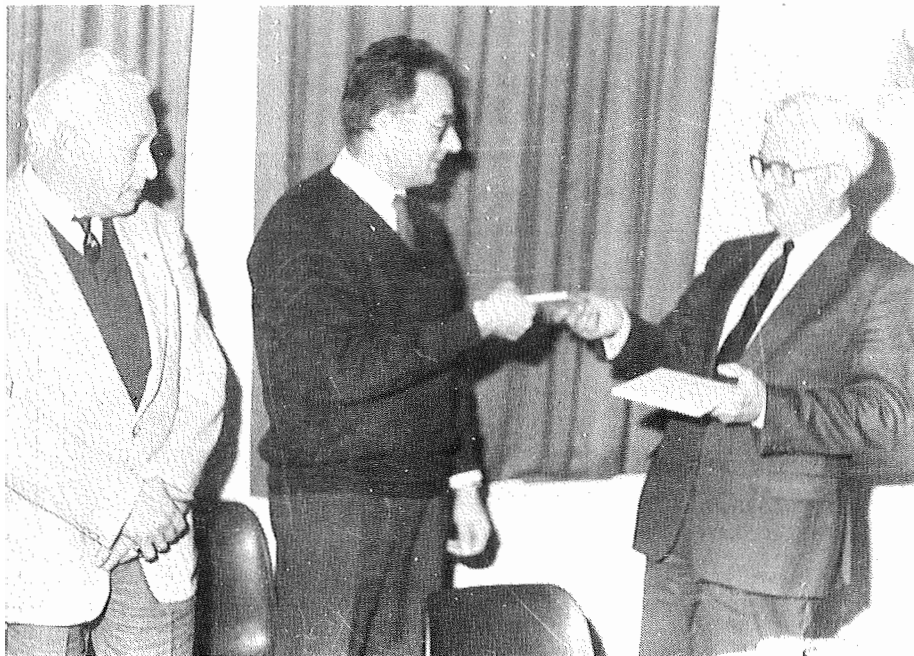
*Wij wensen clientèle, vrienden
en kennissen een
VOORSPOEDIG 1990*

Wat aanvankelijk een klein klusje leek, bleek toen ze boven waren wel iets anders te zijn. In de zinken goten zaten n.l. vele gaten, zodat besloten werd om de fa. Koops alhier er bij te halen. Na inspectie van de goot, bleek dat het zink zo slecht was dat dit moest worden vervangen. Na overleg met de bouwcommissie van de kerk werd hiertoe besloten en kon de fa. Koops beginnen om de goten te maken. In de tijd, dat de fa. Koops de zinken goten maakte, werd door het bouwbedrijf de onderste twee rijen leien weggehaald om de nieuwe zinken goten weer goed op zijn plaats te krijgen. Ook naar het haantje op de toren werd gekeken. Het bleek, dat het haantje niet meer draai-

de, hij zat helemaal vastgeroest. Na een grondige schoonmaakbeurt glimt hij weer als vanouds en draait weer met alle winden mee. Na het aanbrengen van de zinken goten was het inmiddels al zo laat geworden, dat onmogelijk alles dezelfde dag nog geklaard kon worden. Om ± 17 uur, toen het al donker was, werd daarom besloten om er voor die dag een punt achter te zetten.

De kraan werd op het parkeerterrein gedeponeerd en de volgende dag werden de laatste leien aangebracht. Al met al een klusje dat een klus werd, maar wel noodzakelijk, gezien de toestand van de toren.

Georg.

Nederlands Bijbelgenootschap

Op donderdag 23 november vergaderde het NBG in Eben Haëzer te Opende. De oprichtingsvergadering vond plaats op donderdag 24 januari 1963. Alle kerken van Opende-Kornhorn deden hieraan mee. Men kwam tot een bestuur gekozen uit

Hervormde, Gereformeerde, Chr. Gereformeerde en vrijgemaakte Gereformeerde kerk. Van de toen gekozen bestuursleden zijn er 2 nog altijd lid van het plaatselijk bestuur. Dit zijn dhr. G. Bruinsma Opende en H. Snip Kornhorn. Daarom was deze avond dhr. Ruiter districtssecretaris vanuit Beilen naar Opende gekomen. De heer Ruiter sprak lovende woorden aan de heren G. Bruinsma en H. Snip. Ruiter ziet het als een

HANDELSKWEKERIJ

A. Wijma

Broersma's Reed 6
9865 XH Opende
Tel. 05946 - 59789

*wenst u een groeizaam en
een voorspoedig 1990, ook namens Freerk!*

GROENTEN & FRUIT • SPECIAALZAAK •

Voor een pracht assortiment GROENTEN & FRUIT, een mooie kollektie panklare groenten, vele soorten rauwkost-salades, soepgroenten, groot assortiment losse peulvruchten.

Puikbeste aardappelen.

Onze specialiteit:

HET OPMAKEN VAN FRUITSCHALEN EN FRUITMANDEN.

wijnsma

GRONINGERSTR. 37 SURHUISTERVEEN

Tel. 05124-2332 - 1252

opdracht van de Heer in het plaatselijk bestuur om dienstbaar te zijn voor die ander. Het gaat niet alleen om het lichamelijk brood maar ook om het geestelijk brood. De heer Ruiter biedt beide heren een briefopener en een boekje over 175 jaar NBG in beeld aan.

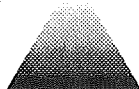
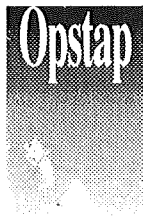
Bruinsma bedankt Ruiter voor zijn lovende woorden. Hij zegt blij te zijn dat hij mocht meewerken aan verspreiding van bijbels wereldwijd. Snip sluit zich hierbij aan. Daar de voorzitter dhr. J.W. van Braak verplichtingen elders had, nam zijn plaatsvervanger dhr. T. Pool namens het plaatselijk bestuur het woord. Beide heren zijn altijd bijzonder actief geweest en hopen dit ook nog enkele jaren te blijven. Volgens dhr. T. Pool zou Bruinsma plaatselijke bekendheid genieten door zijn aktie van Veilig Verkeer langs de Kaleweg en zou men H. Snip ook niet gauw vergeten omdat men hem dagelijks tegen komt op een briefje van honderd.

Na al deze welgemeende woorden gaan we over tot de volgende punten op onze agenda. De ledenwerfaktie wordt besproken, deze had het mooie resultaat van 58 nieuwe leden 1 nieuw lid Bp M.C lid en giften van f 160,- totaal zijn deze leden goed voor een bedrag van f 947,-. Mensen die nog geen lid van het NBG zijn, maar dit graag willen worden kunnen altijd terecht bij de secretaresse, tel. 59435.

Voor inlichtingen kunt u zich wenden tot dhr. J.W. van Braak of A. Mud Hoekstra. Voor giften kunt u kontakt opnemen met H. Snip, Kornhorn.

A. Mud Hoekstra.

**FAMILIE
DRUKWERK
DRUKKERIJ
KUIPERS
Surhuisterveen**

SOCIAAL CULTUREEL EN EDUCATIEF WERK

PROVINCIALE WEG 64 9865 AJ OPENDE

Maandag- en dinsdagmiddag 8 en 9 januari 1990 beginnen de eerste naailessen in Opende weer. Evenals voor de kerstvakantie huren wij het Vrijzinnig gebouw aan de Provincialeweg 142 te Opende.

Veel dames hebben de naaicursus vanaf de zomervakantie gedaan en gaan na de feestdagen weer bezig aan iets nieuws. Onder deskundige begeleiding van Alie van Beelen kan iedereen op eigen niveau, met eigen stof en patronen kleding maken. Er zijn voldoende naaimachines aanwezig, maar bent u gewend om op uw eigen machine te werken, mag u hem gerust meenemen.

We hopen als afsluiting met elkaar een modeshow te organiseren, zodat iedereen kan komen kijken wat er gemaakt is. Zelf kleding maken is leerzaam en goedkoop, maar tijdens de naaikursus ontmoet je allerlei mensen en dat geeft gezelligheid.

U kunt zich opgeven door een aanmeldingsformulier in te vullen of door op woensdagochtend te bellen naar:

Projekt Opstap

Provincialeweg 64, Opende,
telefoon 05946-59636.

Tijdsduur cursus:

10 middagen van 2 uur: 13.30-15.30 uur

Plaats:

Vrijzinnig Gebouw, Prov.weg 142, Opende

Kosten:

f 45,- per 10 middagen (4,50 per keer)

Data:

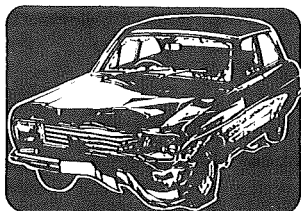
iedere maandag en dinsdagmiddag t/m. 19 en 20 maart, behalve in de voorjaarsvakantie 26 en 27 februari 1990.

Bent u ook blij met een kapsalon in Opende?

Kom dan ook eens langs . . .

Kapsalon
„ADRY”

Provincialeweg 64, Opende,
telefoon 05946 - 58222

verkoop
gebruikte

auto-onderdelen

inkoop en verkoop
schade-auto's

autosloperij

joh.v.d.heide

Leidijkreed 2. 9865VS Opende
tel. 05946-59724

Bekkema Rijwielverhuur

(bij Strandheem)

Te koop:

gebruikte **Kinderfietsen**
Herenfietsen
Damesfietsen
Racefietsen
Crossfietsen

Tel. 05946 - 59438

Alle vrienden en bekenden een
GELUKKIG NIEUWJAAR!

Topweer (7)

Op 12 juni 1899 vestigde zich te Surhuisterveen dokter G. Keijser als huisarts. Auto's en fietsen waren er nog niet. De dokters hadden een koetsje, getrokken door een paard. Voor dat paard kocht dokter Keijser een perceel heide ten oosten van het beschreven gedeelte. Hij liet het ontginnen tot weide. Van de weg (nu de Provinciale Weg) af kon hij zijn land bereiken over een reed, die bij het waarschijnlijk reeds ontgonnen land behoorde. Maar in de volksmond kreeg deze reed de naam: Doktersreed.

Op 26 februari 1910 werd in Opende-zuid de Vereeniging Plaatselijk Belang Opende-zuid opgericht. In hetzelfde jaar al begon de jarige vereniging zich bezig te houden met de onbegaanbaarheid van het pad langs de Lauwers. De vereniging wilde dat de aanwonenden hun gedeelte van het pad aan de Gemeente Grootegast zouden overdoen, liefst om niets. De gemeente zou dan dit pad moeten verhard. Dit verharding gebeurde pas na de Tweede Wereldoorlog en niet alleen door de Gemeente Grootegast. Het werk werd verricht in opdracht van de vijf gemeenten, die aan de Scheiding grensden, n.l. Achtkarspelen, Grootegast, Marum, Opsterland, Smallingerland. Ter herinnering aan deze samenwerking is er bij grenspaal 13 een grote kei geplaatst. In deze streek is hij bekend als "de dikke steen". In 1950 is hij gevonden door een inwoner van Drachtstercompagnie in zijn tuin. In het laatst van 1951 is hij opgegraven. Hij is ongeveer 1,30 m in doorsnee en weegt naar schatting zes ton. Op 3 januari 1952 is hij verplaatst naar grenspaal 13. De namen van de bovengenoemde vijf gemeenten zijn er in deze volgorde op geschilderd.

Nu wij in gedachte toch hier zijn, lijkt het mij goed over deze grenspaal iets te vertellen van wat ik heb kunnen vinden. Het is wel jammer, maar het is waar; over vele zaken in vroegere tijden, horen wij pas iets als er een geschil over ontstond. Toen hier grensgechillen waren, werden er landmeters heen gestuurd. Die hebben op hun kaarten heel wat opgetekend, dat nergens anders te vinden is. Zo is door vergelijking met he-

dendaagse kaarten het een en ander te ontdekken.

K. 1718 is getekend door een landmeter uit Friesland, Foocke Eijcks, op 6 augustus 1718. Hij heeft de loop van de Lauwers getekend van de plek, waar de Kaleweg er door heen ging, stroomopwaarts naar de oorsprong. Deze blijkt te liggen in een rij poelen, waaruit ook het Oude Diepje in Vredewold kwam.

Op K 1711 van Arnoldus Tideman (op 22 juni en volgende dagen 1711) blijkt dat deze laagte De Doese heette. Het viadukt over de weg A7 ligt er nu over. Door een laagte liep het water uit De Doese. Deze laagte moet uitgeschuurd zijn door een zandruggetje heen.

Op K 1711 staat er op aangetekend: Santstreeck en ten westen ervan staat: Driebergen (in Friesland). Op een kaart van 1664 staat Tri Bergen. De naam „Driebergen" werd door de nonnen van het Sint Annenklooster gebruikt om de hele streek aan te duiden, waarin zij hun klooster hadden gebouwd. Het stichtingsjaar is niet met zekerheid bekend, maar is vermoedelijk 1231.

De nonnen verlatijnsten de naam tot Tres Montes (= driebergen; enkelvoud: mont). Het volk heeft deze naam overgenomen in talrijke verbasteringen. Daarvan is Trimunt nu de naam geworden.

Van de oostpunt van de Santstreeck oostwaarts legden de Marumers en verder de Noordwijkers een dijk aan om het veenwater dat uit Langewold over hun landen naar het Oude Diepje stroomde, tegen te houden. Zo wilden zij betere hooilanden krijgen. Zo'n dijk werd een leidend genoemd. Wanneer deze dijk is aangelegd, is mij onbekend. Hij ligt in de gemeente Marum.

Na de Tweede Wereldoorlog is het gedeelte van de Leidend en de Santstreeck tussen de Parkweg en de grenspaal 13 verhard.

Voor die tijd was het pad op de Santstreeck zeer moeilijk om op te fietsen, vooral tijdens de oorlog met cushionbanden. De naam Santstreeck is geheel in vergetelheid geraakt.

(WORDT VERVOLGD)

Café Restaurant Snackbar

Sportzicht

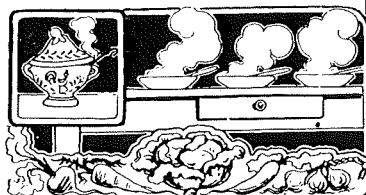
voor uw
gezelligheid,
in drankje
of
in hartig
hapje

beleefd aanbevolen:
Johnny en Zus

provincialeweg 66

9865 AK Opende. tel. 05946 - 59954

s. maandags
gesloten

folkert nobach loonbedrijf

tel. 05946 - 59495

Voor alle
voorkomende
werkzaamheden

Provincialeweg 101 _____ 9865 AD Opende

Molenweg 2
NIEBERT
Tel. 05945 - 49104

*Gaat u wel eens uit dineren?
Ga het eens in Niebert proberen.*

Ook voor grote groepen.

*Tevens zaalruimte voor bruiloften en
partijen tot 350 personen.*

**Café Restaurant
„In de klaver”**

J. v.d. Velde en Zonen

Uw fijnste vakantie boekt u morgen bij de Rabobank

Kom daarom zaterdag 6 januari a.s. naar de Reizenmarkt over zomer-
vakanties op ons hoofdkantoor te Grootegast.

Tussen 10.00 en 15.00 uur staat de Rabobank bol van vakanties.

Tot ziens op
zaterdag 6 januari.

RABOBANK
„Grootegast-
Oldekerk” B.A.
Hoofdstraat 102
9861 AK Grootegast

Rabobank

Meer bank voor je geld

Brandverzekering? Vergelijk de premie die u nu betaalt met die van ons!

Woonhuis 150.000,—.

Premie uitgebreide gevaren-
verzekering **82,50**

* 1e klas risico.

Inboedel 50.000,—.

Premie uitgebreide gevaren-
verzekering **62,50**

**Onderlinge Brandwaarborg Maatschappij
„Grootegast” w.a.**

p/a Rabobank
Hoofdstraat 102, Grootegast
Tel. 05946-12220

Met elkaar. Voor elkaar

Als Onderlinge aangesloten bij de Novo.